

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

یکشنبه ۱۹ دسمبر ۲۰۲۱

ملالی موسی نظام

بزرگداشت از روز جهانی حقوق بشر

کمیته عفو بین الملل و اجرای عدالت و بازخواست جنایات بشری در افغانستان

متأسفانه با مشکلات تخنیکي سرور وبسایت استقلال خیلواکی، موفق نگردیدم تا سطورى را به مناسبت هفتاد و سومین سال روز جهانی حقوق بشر تقدیم خوانندگان محترم این تشکیل ملی بنمایم، مخصوصاً با اوضاع متشنج و غیر بشری افغانستان عزیز که کشور ما از اولین ممالکی بوده است که آن اعلامیه انسانی را در سال ۱۹۴۸ برسمیت شناخته و پذیرا گردید.

در ۴۸ سال اخیر اکثر اصول و مواد مندرجه اعلامیه ارزشمند حقوق بشر در افغانستان جنگ زده ویران پامال جفای از خود و بیگانه گردید و مردم و ملت مظلوم آن بدون وقفه رنج و مصائب بیشماری را متحمل گردیدند.

در حقیقت بعد از کودتای داوود خانى و سرطانی و سقوط سلطنت ذریعه پسر عم شاه افغانستان، با مقررات اجباری و بعد تر با مظالم بیشماری که اولیای امور خائن و وطنفروشان کودتای منحوت ثور، اشغال سرزمین ما، جنگ های مدھش تنظیم های تشنه قدرت جهادی، طالبان عصر حجر، ملت افغانستان از صلح و آسایش به دور ماند. حتی در دو دهه عصر دیموکراسی صادراتی ناکام و اشغال عصری افغانستان ذریعه امریکا و متحدین هم، نه تنها ملت رنجور لمحہ ای از رنج و مظالم نیاسود، بلکه فقر، جنگ و قتل و قتال و پامال حقوق حقہ بشری آنان جزئی از سرنوشت سیاه شان گردید. درین نزدیک به نیم قرن، در پهلوی ملیون ها کشته و زخمی سیل نا تمام آوارگان اجباری، ماتم دیگری بر مصائب بیشمار یک ملت بی دفاع و گروگان گرفته افزود.

با سقوط دولت اشرف غنی و تسلط طالبان بر کشور، در پهلوی انتقادات جامعه بین المللی بر قیودی که آنان بر نیمی از نفوس کشور، یعنی طبقه انانث مظلوم افغانستان تحمیل میدارند، مؤسسات خیریه جهانی و تشکیلات قضایی بین المللی راپور هایی را به منظور استناد بر پامال وسیع و گوناگون حقوق بشر در افغانستان، ذریعه منابع مختلفه به منظور جلب عدالت اجتماعی و افشای جنایات گسترده انسانی در کشور ما افشاء نموده و طالب بازخواست و فعالیت محاکم بین المللی میگردند. در پهلوی محدود ممالک جهان، متأسفانه افغانستان ریکارد گوناگون جنایات بشری را در دهه های جنگ های مختلفه شکسته و هیچگونه بازخواست و اجرای عدالتی را تجربه ننموده است. گرچه «محکمه بین المللی لاهه» سالهاست که جنایت کاران چندی را از ممالک مختلفه به محکمه سوق داده است، ولی طرز العمل آن انگشت شمار بوده و اگر خود ممالک به اصول قضایی قوی و مطمئنی دسترسی نداشته اند تا جنایتکاران را در پای محکمه بکشانند، قدرت دولتی مستقل آنان اکثراً مانع مداخله محاکم بیرونی گردیده است.

در سال ۲۰۰۳ تشکیل حقوقی جدیدی به نام «محکمه جنایات علیه بشریت یا ICC» با شرائط اجرایی متفاوتی تشکیل گردید که تا حد زیادی اصول آن از آزادی اقدامات در مورد جنایتکارانی که قواعد خاصی را در تمرد بر حقوق حقه انسانی زیر پا گذارده اند، بعد از اثبات جنایت، برخوردار است. قضات این محکمه از خبرگان علم حقوق و قضاء انتخاب گردیده و دوسیه های مجرمین مورد بحث دقیقاً تکمیل، و از اشتباه در اثبات جرم و جنایت شان عاری میباشد. در حقیقت در ممالکی که دولت به دلایلی از بازخواست و اجرای عدالت در مورد جنایتکاران عاجز باشد، این محکمه با تحقیق و بازررسی پا پیش میگذارد.

در زمان ریاست جمهوری «دونالد ترمپ» که محکمه مذکور انگشت انتقاد بر زیاده روی های قوای خارجی، منجمله عساکر امریکایی در افغانستان و روش ناهنجار آنان و کشتار غیر نظامیان گذاشت، با وجود عدم ممانعت تعقیب قضایی جنایتکاران جنگی از جانب آن محکمه از طرف «اشرف غنی»، رئیس جمهور امریکا نه تنها تشکیل مذکور را در زمینه بی صلاحیت اعلام نمود، بلکه اعضای آن را از مسافرت های رسمی به «سازمان ملل متحد» که در نیویارک باشد، اکیداً ممنوع قرار داد!

مقر محکمه جنایات علیه بشریت در لاهه

بعد از انتخابات سال گذشته در امریکا، با آغاز کار «جو بایدن» صلاحیت حقوقی «محکمه جنایات علیه بشریت» دو باره برقرار گردیده و قبل از به قدرت رسیدن طالبان گویا صحبت هایی هم در زمینه صورت گرفته بود طوریکه سال گذشته، قضات دیوان بین المللی مجازات در لاهه اجازه آغاز تحقیقات در مورد اتهامات جنایات جنگی در افغانستان توسط قوای امریکایی و دیگر طرف ها در جنگ آن کشور را صادر کرده اند. بر اساس فرمان این دیوان عملکرد نیروهای امریکایی و دیگر طرف های درگیر در افغانستان از آغاز فعالیت آنان در این کشور مورد بررسی قرار خواهند گرفت. اخیراً، شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد نیز یک گزارشگر خاص را به منظور نظارت بر وضعیت حقوق بشر در افغانستان تعیین کرده است که قرار است از اوایل سال آینده میلادی کار خود را آغاز کند.

بتاریخ ۱۴ دسمبر، کمیته عفو بین الملل مربوط به سازمان ملل متحد، از «محکمه جنایات علیه بشریت-ICC» درخواست آغاز تحقیق در زمینه جنایات جنگی همه گروه های درگیر را در افغانستان آغاز نماید.

اگنس کالامارد، سر دبیر سازمان عفو بین الملل، می گوید که قبل از سقوط حکومت در افغانستان، خونریزی و جنایات بشری در سر تا سر افغانستان به شدت موجود بوده و حتی منازل، شفاخانه ها، مکاتب و مغازه ها از ظلم و جنایت محفوظ نبودند و ملت مظلوم افغانستان مواجه به غم و کشتار متداوم از جانب همه گروه های متخاصم بودند. این سازمان اضافه می نماید که طالبان، عساکر

امریکایی و قوای امنیتی حکومت سابق افغانستان، همگی مسئول آسیب به غیر نظامیان مظلوم افغان پیش از سقوط این کشور به دست طالبان هستند.

راپور می افزاید که مردم افغانستان بیش از حد رنج کشیده اند و قربانیان باید به عدالت دسترسی داشته و غرامت دریافت کنند، در حالیکه با اشتباهات و صدمات و کشتار اعضای فامیل ها یا غراماتی پرداخته نشده و یا بسیار ناچیز بوده است که این نقص هم باید تلافی گردد.

لوگوی سازمان عفو بین الملل

بالاخره سازمان عفو بین الملل از آن محکمه بین المللی اکیداً خواسته است که تحقیقات اعمال عساکر امریکایی و قوای حکومت پیشین را هم در تحقیقات خود راجع به جرایم جنگی علیه بشریت، در افغانستان شامل کند.

سازمان عفو بین الملل اخیراً درین زمینه تحت عنوان "**جنایات جنگی و آسیب به غیر نظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان**" ابراز می دارد که تحقیقات و شواهدی هم نشان میدهد که برخلاف ادعای طالبان در مورد انتقال آرام قدرت به این گروه، مردم افغانستان یکبار دیگر بهای تحولات تازه را با خون شان پرداخته اند.

پایان